

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 3/2022-37

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku a sudcov Roberta Šorla (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného ADVOKA, s. r. o., Komárnická 36, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 9C/12/2015 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní sp. zn. 15Co/61/2020 takto

rozhodol:

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 9C/12/2015 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu a krajského súdu v civilnom spore. Sťažovateľ žiada, aby bolo krajskému súdu prikázané konať bez zbytočných prietahov a finančné zadost'učinenie 5 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ sa žalobou doručenou okresnému súdu 16. decembra 2014 domáhal od žalovaného zaplataenia mzdy 47 eur za október 2014, keď tvrdil, že mu žalovaný zamestnávateľ nedôvodne znížil osobný príplatok. V priebehu roka 2015 okresný súd vykonal úkony súvisiace s prípravou pojednávania, no prvé pojednávanie nariadil až na 25. október 2018, na ktorom vykonal

dokazovanie a pojednávanie odročil na 15. november 2018, keď rozsudkom žalobu zamietol a žalovanej nepriznal náhradu trov.

3. Sťažovateľ 28. novembra 2018 podal proti rozsudku odvolanie, ktoré bolo žalovanému doručené na vyjadrenie 15. mája 2019. Vyjadrenie žalovaného k odvolaniu bolo súdu doručené 27. mája 2019, ktoré súd 17. októbra 2019 zaslal sťažovateľovi na vyjadrenie. Sťažovateľ 25. októbra 2019 doručil svoje vyjadrenie súdu. Okresný súd 25. februára 2020 doručil vyjadrenie sťažovateľa žalovanému. Žalovaný svoje vyjadrenie doručil súdu 6. marca 2020.

4. Odvolanie bolo 20. mája 2020 predložené krajskému súdu. Oznámenie o termíne vyhlásenia rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu 18. novembra 2021. O odvolaní krajský súd rozhodol 24. novembra 2021 tak, že potvrdil rozsudok okresného súdu a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania. Spis spolu s rozsudkom krajského súdu bol vrátený okresnému súdu 18. januára 2022. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 27. januára 2022. O výške žalovanému priznanej náhrady trov odvolacieho konania nebolo rozhodnuté.

III.

5. Sťažovateľ považuje dĺžku konania za neprimeranú. Zvýrazňuje nečinnosť súdov v konaní, ktoré nie je skutkovo či právne náročné a v ktorom nijak neprispel k priet'ahom v konaní. Podľa sťažovateľa je celkové procesné tempo súdov neefektívne a vec nie je dodnes právoplatne vyriešená.

6. Okresný súd uviedol, že vzhľadom na výšku uplatneného nároku a to, že žaloba bola v celom rozsahu právoplatne zamietnutá, treba zväžiť, či mohlo celkovou dĺžkou konania dôjsť k zásahu do práva sťažovateľa.

7. Krajský súd uviedol, že v čase prijatia ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie bola vec už právoplatne skončená, a preto k porušeniu práv nedochádza. Zdôraznil, že nejde o vec, ktorú by bolo potrebné vybaviť ako prednostnú, a že personálne neobsadený senát je dlhodobo zaťažený. Preto ústavnú sťažnosť hodnotí ako neopodstatnenú.

IV.

8. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Okrem toho sa prihliada aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

9. Čo sa týka zložitosti veci, treba uviesť, že vec je skutkovo a právne celkom jednoduchá. V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne vplývali na dĺžku konania. Rozhodujúci bol postup okresného súdu, ktorý prvé pojednávanie nariadil po takmer štyroch rokoch od doručenia žaloby, pričom už skoro na to vo veci rozhodol. Ďalšia neefektívna činnosť súdu súvisela s doručovaním odvolania a vyjadrení k odvolaniu stranám sporu. V novembri 2018 podal sťažovateľ odvolanie, ktoré súd doručil žalovanému až po šiestich mesiacoch. Ďalšie vyjadrenia strán súd doručoval stranám v priemere až po piatich mesiacoch od ich doručenia na súd.

To malo za následok, že spis s odvolaním, ktoré sťažovateľ podal v novembri 2018, bol krajskému súdu predložený až v máji 2020, teda po viac ako 18 mesiacoch. Viaceré obdobia nečinnosti a neefektívneho postupu okresného súdu boli prvkami, ktoré prispeli k celkovej dĺžke konania, ktoré ani po viac ako siedmich rokoch od jeho začatia nie je právoplatne skončené, keďže ani v súčasnosti nie je rozhodnuté o výške náhrady trov odvolacieho konania. Už táto skutočnosť je dôvodom na to, že treba vysloviť porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

10. Krajský súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol približne po 18 mesiacoch od predloženia veci okresným súdom. Takéto trvanie odvolacieho konania, v ktorom nebolo potrebné vykonať žiadne iné úkony ako samotné rozhodnutie vo veci, ktorá je skutkovo a právne jednoduchá, nemožno považovať za optimálne. Na strane druhej predchádzajúce rozhodnutie okresného súdu zabezpečilo sťažovateľovi určitú mieru právnej istoty vo vzťahu k dôvodnosti jeho nároku, pričom krajský súd rozhodol ešte predtým, ako bolo rozhodované o ústavnej sťažnosti. S ohľadom na to nemožno dospieť k záveru, že by postupom krajského súdu došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). S prihliadnutím na predmet a význam sporu pre sťažovateľa, ako aj na jeho pasivitu v konaní, v ktorom skôr nenamietal sťažnosťou podanou predsedovi súdu nečinnosť okresného súdu pred nariadením prvého pojednávania a počas predkladania odvolania krajskému súdu, nie je dôvod na to, aby mu bolo priznané finančné zadosťučinenie. Hoci je neakceptovateľné, ak všeobecné súdy nekonajú dostatočne plynulo, finančné zadosťučinenie nemôže byť kompenzáciou neúspechu v spore, ktorého predmetom bolo uplatnenie nedôvodného nároku na zaplatenie 47 eur. Zásah do základných práv sťažovateľa nevyžaduje, aby mu na dovriešenie ochrany porušeného základného práva bolo priznané aj finančné zadosťučinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy.

V.

12. S ohľadom na čiastočný úspech ústavnej sťažnosti a na celkové už opísané okolnosti prípadu nebola využitá možnosť podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spočívajúca v priznaní náhrady trov konania. Okrem toho bolo prihliadnuté i na to, že advokát sťažovateľa musel byť vyzývaný na doplnenie ústavnej sťažnosti, ktorej nielenže v podstatnej časti vyhovené nebolo, ale jej podstatná časť bola odmietnutá z dôvodu, že neobsahovala skutočnosti, ktoré by odôvodňovali porušenie formálne namietaného, no bližšie nezdôvodneného základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Peter Straka
predseda senátu